

gemeente
Zoetermeer

> Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Adviesraad Sociaal Domein
Stadhuisplein 1
2711 EC Zoetermeer

Bezoekadressen

Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer
Stadhuisplein 1
2711 EC Zoetermeer

Postadres

Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum

6 januari 2026

Onderwerp: Collegereactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein over de Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid.

Uw kenmerk

Ons kenmerk

2025-153266

Bijlagen

Geachte leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

Op 15 december 2025 ontvingen wij uw advies over de Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid 2026 – 2029. Uw advies is gebaseerd op de ambtelijke presentatie van 14 oktober 2025 en het ontvangen concept stuk: Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid 2026-2029. Wij bedanken de Adviesraad Sociaal Domein voor de betrokkenheid, inzet en het advies.

Hierbij ontvangt u onze reactie op het advies.

1. Structurele budgetten ook na 2029

U adviseert het college om in het voorstel aan de raad duidelijk te maken dat het hier gaat om structurele budgetten, dus ook voor na 2029.

Wij onderschrijven uw advies. De Actieagenda heeft een looptijd van 4 jaar. Dit vraagt om een incidentele en structurele investering. Het is niet wenselijk om de ingezette acties na 4 jaar te beëindigen. Hierover volgt op een later moment besluitvorming.

2. Meegroeien van het budget

U adviseert het college om met de gemeenteraad af te spreken als de Actieagenda meer effect heeft dan nu voorzien, het budget kan meegroeien.

Met de Actieagenda willen we zoveel mogelijk inwoners (preventief) bereiken. Dit kan ertoe leiden dat meer inwoners ons weten te vinden en gebruikmaken van onze regelingen, wat financiële gevolgen kan hebben. Dit betreft een financiële uitdaging en die nemen we ter harte aan. Deze ontwikkeling wordt nauwgezet gemonitord. Dit nemen we mee als een van de kanttekeningen richting de raad. De raad wordt zo snel mogelijk geïnformeerd als de kosten zich anders ontwikkelen dan verwacht.

3. Aandachtspunten voor de uitvoering

Als eerste geeft u aan dat het wantrouwen in overheidsinstanties een obstakel vormt voor het accepteren van hulp. U adviseert om goed te kijken naar de benodigde competenties van de medewerkers en op basis van deze analyse toegespitste trainingen aan te bieden. Het advies is ook om daarbij de inbreng vanuit het

BOAZ-traject (aandacht voor bejegening en vereenvoudiging van het systeem) te betrekken. In de tweede plaats geeft u aan dat problematische schulden vaak niet op zichzelf staan. En dat het daarom belangrijk is dat de betrokken medewerkers in staat zijn verbinding te leggen met bijvoorbeeld GGZ of jeugdhulp als dat nodig is voor een duurzame oplossing.

Aanbieden van trainingen

Wij onderschrijven uw advies. Om een inschatting te maken van deelname aan specifieke trainingen of de inkoop van trainingen wordt altijd gekeken naar de relevantie en de benodigde competenties van de betreffende medewerkers. In samenspraak met de medewerkers wordt bekeken welke training het meest passend kan zijn.

Inbreng BOAZ

Om zoveel mogelijk input op te halen voor de Actieagenda heeft onderzoeksbureau K2 tijdens het participatietraject ook gesproken met een aantal BOAZ-partners. Naast de verhalen en ervaringen van inwoners leverde ook deze gesprekken waardevolle input. Met het opstellen van de Actieagenda is met de BOAZ-partners ook gesproken over hun rol in het uitvoeren van de Actieagenda. Als gemeente kunnen we dit niet alleen. Maar zien wij dit als een gezamenlijke opgave.

De input vanuit de gesprekken met een aantal BOAZ-partners is voor zover dat mogelijk is vertaald naar acties in de Actieagenda. Eén van de programmalijnen heeft als thema: bejegening. Onder deze programmalijn hangen acties die bijdragen aan het verbeteren van de manier van bejegenen richting onze inwoners. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat wij rekening houden met wat inwoners belangrijk vinden, namelijk hun waarden. Dit zijn waarden die inwoners aan ons hebben meegegeven bij het ontwikkelen van de verhalenbundel: eerlijkheid, betrouwbaarheid, zonder oordeel, begrip, concrete hulp en verantwoordelijkheid.

Daarnaast is het belangrijk dat in onze dienstverlening vertrouwen, eenvoud en de menselijke maat centraal staan. Hierin zijn in 2025 al stappen gezet door te werken aan een cultuuromslag binnen de afdeling Inkomen & Zekerheid. In 2026 gaan we hier mee door in lijn met de nieuwe Participatiewet in Balans. Met de Participatiewet in Balans wordt ingezet op het herstellen van de balans in de Participatiewet met als doel om de wet beter te laten aansluiten op de mogelijkheden en omstandigheden van de mensen voor wie deze bedoeld is. De inwoner zelf wordt centraal gesteld en we gaan uit van vertrouwen. Ook wordt hier ruimte gecreëerd voor de uitvoerend professional en passende trainingen geboden.

Samenwerking flankerende hulp

Wij onderschrijven uw advies. Onderdeel van het werk van een schuldhulpverlener is dat op het moment dat de situatie van de inwoner daar om vraagt, flankerende hulp ingeschakeld kan worden.

4. Zicht op de effectiviteit van maatregelen

U adviseert om het feitelijk gebruik en het bereik van de maatregelen van de Actieagenda daadwerkelijk te monitoren.

Wij onderschrijven uw advies. In de Actieagenda zijn doelstellingen opgenomen. Deze doelstellingen zijn in lijn met de prestatie-indicatoren van programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie van de Programmabegroting 2026-2029. Om een duidelijk beeld te schetsen waar we nu staan in Zoetermeer nemen we in de Actieagenda de huidige cijfers mee voor een situatieschets. Daarnaast gaan we aan de slag met de Theory of change-methodiek. Deze methodiek helpt bij het verduidelijken van de verwachte effecten van interventies en het vaststellen van meetbare doelen. Hierdoor neem je als gemeente gericht beslissingen. Door doelen, activiteiten en verwachte effecten logisch met elkaar te verbinden, biedt de Theory of change-methodiek houvast bij het ontwikkelen én verbeteren van interventies.

5. Bestaande beleidsregels en verordeningen

U vraagt zich af of de bestaande beleidsregels en verordeningen voldoende gelegenheid bieden voor maatwerk. Omdat de maatschappelijke baten van een dergelijk beleid hoog zijn, is de Adviesraad van mening dat het wenselijk is om ook op dit gebied stappen te maken.

De VNG helpt gemeenten bij het vastleggen van de veranderingen in de Participatiewet in Balans. Dit geldt ook voor het uitwerken van nieuwe en aangepaste bevoegdheden van gemeenten in beleidsregels. Wij sluiten hier als gemeente Zoetermeer op aan en bekijken wat deze veranderingen betekenen voor onze bestaande verordeningen en beleidsregels.

De gemeente Zoetermeer heeft al stappen gezet voor een betere balans tussen rechtmatigheid en rechtvaardigheid. Dat betekent dat we maatwerk bieden waar dat nodig is, zodat inwoners niet tussen wal en schip vallen en problemen niet groter worden. Een sterke pijler van de Actieagenda is dat we uitgaan van wat inwoners belangrijk vinden, zowel collectief als persoonlijk.

Met de Actieagenda zetten we verdere stappen om meer ruimte te geven aan maatwerk binnen de regels. Een goed voorbeeld hiervan is intervisie. Wanneer een inwoner meer nodig heeft dan de standaardregels en/of procedures dan wordt er maatwerk toegepast. Om te reflecteren op ons eigen handelen en hiervan te leren wordt er vanuit Inkomen & Zekerheid casuïstiekbesprekingen gehouden.

6. Betrokkenheid van dit advies

U geeft aan graag betrokken te blijven bij de verdere uitwerking van dit advies.

Wij zullen u meenemen in de monitoringscyclus zoals opgenomen in de Actieagenda. Elk jaar maken we een overzicht van de voortgang. Tussentijdse ontwikkelingen worden meegenomen in de rapportage in het sociaal domein.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeesters en wethouders van Zoetermeer,

de secretaris,

de burgemeester,

mr. A.S. Meijer

drs. M.J. Bezuijen

